

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Навчально-науковий інститут міжнародної освіти та гуманітарних наук

Кафедра іноземної філології та перекладу

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи

бакалавра

на тему: «Особливості перекладу сучасного медіадискурсу війни з англійської
мови українською».

Виконав: студент(ка) 4 курсу

групи Філол 2022-1

Спеціальність: B11.041 «Філологія»

Безпала Богдана Олександрівна

Керівник: канд.філол.наук, доц. Осінська М.С.

Рецензент: канд.філол.наук, доц. Нікіфорова С.М.

Харків – 2026

Керівник роботи

2

(підпис)

« 19» «червня» 2026 року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута

Студент(ка) Безпала Б.О.

допускається до захисту даної роботи в

Державній екзаменаційній комісії

Зав. кафедри іноземної філології та перекладу

проф., д-р пед. наук Ільєнко О. Л.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« 19» «червня» 2026 року

**ХАРКІВСЬКИЙ ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Навчально-науковий інститут міжнародної освіти та гуманітарних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Спеціальність В11.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри
іноземної філології та перекладу
проф., д-р пед. наук Ільєнко О. Л.

«30» «березня» 2026 р.

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Безпалій Богдані Олександрівні

1. Тема роботи «Особливості перекладу сучасного медіадискурсу війни з англійської мови українською», керівник роботи канд. філол. наук, доц. Осінська М.С., затверджені наказом вищого навчального закладу від « 07» травня 2026 р. № 392-03
2. Строк подання студентом роботи: 25 травня 2026 р.
3. Вихідні дані до роботи: законодавчі документи, науково-технічна, періодична література, ресурси мережі Інтернет, матеріали виробничої та переддипломної практик.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Дослідити особливості сучасного україномовного медіадискурсу. 2. Проаналізувати особливості сучасного англійськомовного військового медіадискурсу. 3. Вивчити теоретичні засади англо-українського перекладу текстів новин про війну в цілому, і в Україні, зокрема. 4. Обрати автентичний текст американських новин про війну в Україні та здійснити його переклад українською мовою. 5. Здійснити перекладацький аналіз тексту американських новин про війну в Україні і виділити найбільш частотні

перекладацькі прийоми та лексичні трансформації, що застосовуються при перекладі цього типу текстів.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультантів	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Основна частина	Осінська М.С.		
Норма-контроль	Осінська М.С.		

6. Дата видачі завдання 30 березня 2026 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Збір і обробка первинної інформації</i>	<i>01.04-19.04</i>	
2.	<i>Робота над теоретичною частиною</i>	<i>20.04-10.05</i>	
3.	<i>Переклад оригінального тексту</i>	<i>11.05-13.05</i>	
4.	<i>Робота над дослідницько-аналітичною частиною</i>	<i>14.05-19.05</i>	
5.	<i>Передзахист</i>	<i>20.05</i>	
6.	<i>Доопрацювання кваліфікаційної роботи, внесення правок</i>	<i>20.05-24.05</i>	
8.	<i>Підготовка презентації та доповіді до захисту</i>	<i>25.05-15.06</i>	

Студент

Керівник роботи

Безпала Б.О.

канд. філол. наук, доцент Осінська М.С.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
РОЗДІЛ 1: ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МЕДІАДИСКУРСУ ВІЙНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	11
1.1 Аналіз сучасного україномовного медіадискурсу війни.....	11
1.2 Аналіз сучасного англomовного військового медіадискурсу.....	13
1.3 Особливості англо-українського перекладу текстів новин про війну.....	18
РОЗДІЛ 2: АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НОВИН CNN З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ.....	22
2.1. Переклад текстів новин українською мовою.....	22
2.2. Перекладацький аналіз тексту новин про війну в Україні.....	34
Висновки.....	46
Список використаної літератури.....	49
ДОДАТОК 1. ОРИГІНАЛЬНІ ТЕКСТИ НОВИН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ.....	53

ВСТУП

У сучасному інформаційному суспільстві медіадискурс відіграє ключову роль у формуванні уявлень про воєнні конфлікти, не винятком є і війна в Україні, яка стала об'єктом пильної уваги світових засобів масової інформації. Новинні тексти англomовних медіа не лише інформують аудиторію про перебіг подій, а й інтерпретують їх через певні мовні, стилістичні та дискурсивні стратегії, що впливають на сприйняття реальності. У цьому контексті особливого значення набуває переклад таких текстів українською мовою, адже він виступає не просто засобом передачі змісту, а складним процесом відтворення й адаптації смислів, оцінок і наративів. Дослідження особливостей перекладу новин про війну дозволяє глибше зрозуміти механізми функціонування медіадискурсу, а також роль перекладача у формуванні інформаційного простору в умовах збройного конфлікту.

Актуальність дослідження зумовлена зростаючою роллю міжнародних медіа у висвітленні війни в Україні та формуванні глобального інформаційного порядку денного. Зокрема, новини CNN як одного з провідних світових інформаційних ресурсів мають значний вплив на інтерпретацію подій і формування суспільної думки як за кордоном, так і в Україні. Переклад таких матеріалів українською мовою є важливим інструментом передачі не лише фактологічної інформації, а й закладених у текстах оцінок, наративів і дискурсивних стратегій. У зв'язку з цим постає потреба у ґрунтовному аналізі особливостей перекладу новин саме цього медіа, оскільки він дозволяє виявити механізми трансформації смислів у процесі міжмовної та міжкультурної комунікації, а також визначити вплив перекладу на формування сприйняття війни українською аудиторією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема перекладу сучасного медіадискурсу війни є об'єктом активного наукового осмислення в межах

лінгвістики, перекладознавства та медіадосліджень. У сучасній науці дискурс розглядається як соціально зумовлена практика, що відображає і водночас конструює реальність, що знайшло відображення у працях Нормана Ферклафа і Тойна А. ван Дейкка та інших представників критичного дискурс-аналізу. Значний внесок у вивчення медіадискурсу зробили також Рут Водак і Тео ван Лейвен, які досліджували ідеологічні та мультимодальні аспекти текстів. У межах перекладознавства важливими є дослідження Роберто Вальдеон, Бієльси і Баснетт, які розглядають журналістський переклад як форму переписування та адаптації тексту відповідно до потреб аудиторії. У цьому контексті особливої уваги набувають праці А. Кам'янець, у яких переклад новин про війну аналізується крізь призму гейткіпінгу та рефреймінгу, що дозволяє виявити механізми трансформації змісту в умовах інформаційного протистояння.

Вагомим напрямом досліджень є також вивчення мовних засобів репрезентації війни у медіа. У роботах І. Шевченко підкреслюється роль оцінної лексики, метафор та стратегій поляризації у формуванні образу конфлікту, тоді як С. Потапенко розкриває когнітивно-дискурсивні механізми, зокрема фреймінг і концептуалізацію подій через типові сценарії. Питання метадискурсу та взаємодії автора з аудиторією детально розроблені у працях Кена Хайленда, який виділяє інтерактивні та інтеракційні маркери як важливий інструмент організації тексту і впливу на читача. Крім того, значна кількість досліджень присвячена функціонуванню метадискурсу в різних типах дискурсу, включаючи медіа та політичну комунікацію, що має безпосереднє значення для аналізу новинних текстів.

Окремі перекладознавчі аспекти медіадискурсу війни саме в контексті англо-українського перекладу висвітлені в дослідженнях П. Демчук, О. Круглія, Т. Литвинської, Л. Присяжнюк, Л. Бачуріної, А. Кам'янець, С. Потапенка, та інших.

Водночас, попри значний науковий доробок, низка аспектів проблеми залишається недостатньо розробленою. Зокрема, бракує комплексних досліджень, які б поєднували аналіз перекладацьких трансформацій із дискурсивними та когнітивними механізмами репрезентації війни. Недостатньо вивченими є питання відтворення оцінної семантики, метафоричних моделей і метадискурсивних маркерів у перекладі новин з англійської мови українською, а також вплив перекладацьких рішень на зміну наративів у цільовому медіапросторі. Окремої уваги потребує аналіз матеріалів провідних міжнародних медіа, зокрема CNN, що відіграють важливу роль у формуванні глобального дискурсу війни. Таким чином, сучасний стан вивчення проблеми свідчить про необхідність подальших досліджень, спрямованих на комплексний аналіз перекладу медіадискурсу війни з урахуванням мовних, дискурсивних та когнітивних чинників, що й зумовлює наукову актуальність цієї роботи.

Мета роботи полягає в здійсненні перекладацького аналізу медіадискурсу війни, зокрема, аналізу англо-українського перекладу текстів англomовних новин, із проведенням кількісного аналізу частотності застосування перекладацьких лексичних трансформацій, що застосовуються при перекладі цього типу текстів.

Досягнення поставлено мети вимагає здійснення низки *завдань*, а саме:

- проаналізувати особливості україномовного і англomовного медіадискурсів війни, зокрема текстів новин, присвячених війні в Україні;
- здійснити аналіз наявної теоретичної бази, присвяченої перекладу медіадискурсу війни з англійської мови українською;
- підібрати автентичні тексти новин англійською мовою;
- здійснити переклад зазначених текстів;
- виділити ключові лексичні одиниці за темою новин, присвячених війні в Україні, та проаналізувати перекладацькі лексичні трансформації,

застосовані при здійсненні їхнього перекладу з англійської мови українською;

- здійснити кількісний аналіз частотності застосування перекладацьких лексичних трансформацій при перекладі цього типу текстів.

Об'єктом дослідження є сучасний англомовний та україномовний медіадискурс війни, зокрема англомовні тексти новин американської медіагрупи CNN та їхній переклад українською мовою.

Предметом дослідження є перекладацькі лексичні трансформації, що застосовуються при перекладі англомовного медіадискурсу війни українською мовою.

Основним методом дослідження слугував перекладацький аналіз, за допомогою якого було виявлено найбільш продуктивні перекладацькі лексичні трансформації, що застосовуються при перекладі медіадискурсу війни, а саме текстів новин про російсько-українську війну. Також застосовувався описовий метод при дослідженні особливостей англомовного і україномовного медіадискурсів війни; метод контекстуального аналізу для виявлення найбільш адекватних прийомів та трансформацій для перекладу контрольних лексичних одиниць з англійської мови українською.

Обґрунтування вибору тексту для перекладу. Матеріалом дослідження є п'ять новинних епізодів, опублікованих на офіційному сайті авторитетного американського інформаційного телеканалу CNN, який посідає друге місце серед міжнародних новинних служб за обсягом аудиторії, поступаючись лише британській BBC. Усі матеріали датовані лютим–квітнем 2026 року та тематично зосереджені на висвітленні російської агресії проти України (AP, Lister, Kottasova, Tarasova-Markova(a), Tarasova-Markina(b)).

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягають в тому, що результати дослідження можуть бути використані перекладачами для здійснення якісного перекладу англомовних новин про війну

українською мовою, для укладання спеціалізованого словника для перекладачів військових новин (практична цінність), для проведення подальших досліджень як у галузі лінгвістики (дослідження англomовного та україномовного медіадискурсів війни), так і в галузі перекладознавства (подальше дослідження англо-українського перекладу медіадискурсу війни з акцентом на перекладацькі стратегії, дослідження україно-англійського перекладу текстів новин про війну тощо) – практична цінність, а також в курсах перекладознавства, теорії та практики перекладу англійської мови, галузевого перекладу (методична цінність).

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження було опубліковано тези доповіді англійською мовою *Translation of War-Related News from English into Ukrainian (Bezpara, Osinska)* в рамках Міжнародного форуму молодих дослідників «Дослідження та освіта у глобалізованому світі: євроінтеграційні процеси», який відбувся в ХНУМГ ім. О.М. Бекетова 14 квітня 2026 р.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МЕДІАДИСКУРСУ ВІЙНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1 Аналіз сучасного україномовного медіадискурсу війни

Військовий дискурс став визначальним у багатьох сферах сучасного українського суспільства, оскільки «український світ» функціонує в умовах збройного конфлікту (*Калиняк 65*). При цьому у більш широкому розумінні дискурс визначається як «особливий спосіб розуміння одного з аспектів функціонування світу» з урахуванням важливості «часового періоду для формування відповідного дискурсу» (*Калиняк 64*). В медійному просторі військові дії набувають оцінки, стають предметом дискусії, відповідним чином кваліфікуються.

“Медійні наративи можуть значно впливати на сприйняття конфлікту міжнародною спільнотою та, відповідно, на політичні рішення, прийняті на основі цих наративів. Часто висвітлення конфліктів залежить від редакційної політики медіа, політичних поглядів та інтересів держави, що може призводити до викривлення реальності” (*Демчук і Бармак 343*). О. Марків, О. Завірна та І. Марків оперують поняттям «медіатригер», під яким розуміють «елемент медіакомунікації, що ініціює, спрямовує або радикалізує дискусію про війну. На відміну від окремого факту чи повідомлення, медіатригер функціонує як смисловий вузок, у якому перетинаються мовні форми, журналістські рішення та правові норми» (*Марків та ін. 408*). Таким чином, медіатригер – це філософська категорія дискурсу, свого роду комунікативний поштовх, що запускає колективне усвідомлення війни. Автори зазначають, що медіатригери не зводяться до сенсаційності чи емоційності, натомість, вони формують структуру дискусії, визначають допустимі межі інтерпретацій і впливають на морально-правові оцінки (*Марків та ін. 409*).

Українські дослідники Гейко С.М., Гейко Т.М., Лаута О.Д. та Притика О.І. досліджують роль медіадискурсу у висвітленні військових конфліктів у сучасному філософському контексті. Автори розглядають дискурс як складну систему знаків і смислів, яка не лише відображає реальність, а й активно її формує, впливаючи на суспільну свідомість, цінності та поведінку людей (*Heiko S. et al. 191*).

У центрі уваги – ідея про те, що засоби масової інформації є ключовими агентами формування громадської думки. Саме через медіа більшість людей отримує інформацію про військові події, а отже, їхнє ставлення до конфліктів значною мірою залежить від способу подачі цих подій. У цьому контексті медіа можуть виступати як інструментом пропаганди, так і альтернативним джерелом інтерпретації реальності.

Автори підкреслюють тісний зв'язок медіадискурсу з поняттями влади та ідеології. Спираючись на ідеї М. Фуко та П. Бурдьє, вони доводять, що дискурс є формою влади, яка здійснюється через контроль над мовою та смислами. Медіа здатні надавати значущості навіть незначним подіям, формуючи ідеологічні наративи, що обслуговують інтереси певних соціальних або політичних груп (*Heiko S. et al. 193*).

Особлива увага приділяється маніпулятивному потенціалу медіадискурсу. Через відбір інформації, використання мовних засобів (метафор, евфемізмів, оцінної лексики) та побудову опозицій типу «ми – вони» медіа створюють певні версії реальності, які сприяють формуванню стереотипів і упереджень. При цьому аудиторія часто сприймає ці інтерпретації як об'єктивні через обмежений власний досвід і авторитет джерела інформації.

У статті також розглядається феномен гібридної війни, в якій інформаційний компонент відіграє ключову роль. Медіа можуть використовуватися для посилення внутрішніх суперечностей, поширення пропаганди та ведення інформаційної війни. Автори зазначають, що сучасні конфлікти часто не

оголошуються офіційно, але супроводжуються активним інформаційним протистоянням (*Heiko S. et al. 193*).

Окремо аналізуються когнітивні аспекти сприйняття дискурсу: знання, ідеології, пам'ять і ментальні моделі впливають на те, як люди інтерпретують інформацію. Дискурс виступає посередником між соціальними структурами та індивідуальною свідомістю, забезпечуючи відтворення домінуючих ідей у суспільстві (*Heiko S. et al. 194*).

Отже, медіадискурс значною мірою програмує ставлення суспільства до війни через готові інтерпретації подій. Водночас медіадискурс не обмежується лише маніпулятивною функцією, а поєднує інформаційний, психологічний та ідеологічний вплив. Більшість авторів підкреслює необхідність міждисциплінарного підходу до аналізу дискурсу війни, що дозволяє глибше зрозуміти механізми впливу мови на суспільство. У нашому дослідженні ми зосередимося на перекладацькому аналізі дискурсу війни у засобах масової інформації США.

1.2 Аналіз сучасного англомовного військового медіадискурсу

У сучасних англомовних дослідженнях дискурсу, останній розглядається як ключове поняття сучасної лінгвістики та міждисциплінарних досліджень.

У межах теоретичного підходу дискурс визначається як сукупність висловлювань, що утворюють цілісну мовленнєву подію (наприклад, розмова, інтерв'ю, проповідь), незалежно від її формальної структури. Водночас дискурс-аналіз трактується як дослідження мови в реальному використанні: у різних соціальних, культурних і політичних контекстах. Він спрямований на виявлення того, як значення створюються через мовлення, а також як мова формує соціальні відносини, ідентичності та владні структури. Таким чином, дискурс постає не лише як мовне явище, а як соціальна практика (*Alima 2560*).

В роботах дослідників підкреслюється багатозначність поняття «дискурс-аналіз», яке сформувалося в працях таких дослідників, як Зелліг Гарріс, А.-Ж. Греймас, Р. Лонгренка, Л. Гівон. Зокрема, З. Гарріс визначав дискурс-аналіз як метод дослідження зв'язного мовлення, що виходить за межі окремого речення (*Harris 5*).

Одним з найбільш досліджених видів дискурсу є інституційний дискурс, який визначається як специфічна форма комунікації, характерна для формальних організацій (військо, освіта, медицина, право, медіа), що ґрунтується на встановлених нормах, правилах і ієрархіях. У рамках інституційного дискурсу мова виконує не лише інформативну функцію, а й функції контролю, регуляції поведінки та підтримання влади.

Військовий дискурс займає особливе місце як специфічний різновид інституційного дискурсу. Його унікальність полягає у високому рівні формалізації, чіткості, лаконічності та підпорядкованості дисципліні. Військовий дискурс включає як вербальні, так і невербальні засоби комунікації (команди, жести, сигнали), що забезпечують швидке реагування та координацію дій. Він спрямований на підтримання порядку, єдності та ефективності в умовах підвищеної відповідальності.

Військовий дискурс залишається недостатньо вивченим порівняно з іншими видами інституційного дискурсу. Водночас у сучасному глобалізованому світі зростає значення міжнародної військової співпраці, зокрема у миротворчих операціях (*Alimaa 2561*).

Дослідники англomовного медіадискурсу війни підкреслюють, що сучасні медіа виконують не тільки інформаційну функцію, але й відіграють важливу роль у створенні ідеологічних наративів. В умовах війни це особливо важливо, оскільки саме через мову формується суспільне сприйняття подій, визначаються «винні» та «жертви», а також задається моральна оцінка конфлікту (*Putra & Gulo 50*). У ширшому розумінні сучасні науковці розглядають стратегічний

політичний наратив як інструмент, за допомогою якого політичні актори формують спільні смисли міжнародної політики та впливають на сприйняття, переконання і поведінку аудиторії (Zhabotynska). Більш того, наратив розглядається як ключовий інструмент конструювання соціальної реальності, за допомогою якого політичні актори формують інтерпретації подій і впливають на громадську думку (Ushchyna).

Едго Путра та Інгатан Гуло, досліджуючи тексти новин, присвячених російсько-українській війні, опублікованих в авторитетному американському виданні *The New York Times*, зосереджують увагу на тому як медіа конструюють образ війни через мовні засоби. Дослідження базується на підході критичного дискурс-аналізу Нормана Ферклафа, який розглядає мову як форму соціальної практики, що не лише відображає реальність, а й активно її формує (Fairclough 13). При цьому аналіз зосереджується на текстовому рівні, з урахуванням лексичного вибору, граматичної структури, модальності, пресупозицій, замовчування та повторів. Такий підхід дозволяє виявити приховані ідеологічні значення, закладені в мовних конструкціях.

Результати дослідження показують, що видання *The New York Times* систематично використовує стратегії, які формують проукраїнський і водночас антиросійський наратив. Однією з ключових є лексична поляризація: для опису дій Росії застосовуються слова з негативною конотацією “invasion – вторгнення”, “aggression – агресія”, “attack – напад”), тоді як дії України описуються через позитивно забарвлені поняття “defense – захист”, “liberation – звільнення”, “resistance – опір”). Такий вибір лексики створює чітку моральну дихотомію та спрямовує емоційне сприйняття читача.

Важливу роль відіграють і граматичні структури. Використання пасивних конструкцій (наприклад, “a hospital was bombed – лікарню було обстріляно”) або номіналізацій (“destruction – руйнування”, “escalation – ескалація”) дозволяє

приховувати суб'єкта дії або зменшувати його відповідальність. Це впливає на те, як читач розподіляє провину між сторонами конфлікту та оцінює події.

Модальність виступає ще одним інструментом впливу. Епістемічна модальність “might escalate – може загостритися”, “could launch – може розпочати”) використовується для прогнозування розвитку подій і створення відчуття невизначеності або загрози. Деонтична модальність “must respond – повинен відповісти”, “should act – слід діяти”) формує уявлення про моральні зобов'язання, зокрема щодо дій Заходу у відповідь на конфлікт. Таким чином, медіа не лише описують події, а й задають бажані моделі поведінки.

Особливу увагу приділено пресупозиції та замовчуванню. Через пресупозиції певні ідеї подаються як очевидні й беззаперечні (наприклад, “unprovoked invasion – неспровоковане вторгнення”), що знижує критичне сприйняття інформації. Водночас замовчування окремих аспектів (наприклад, ширшого геополітичного контексту) спрощує картину конфлікту, зводячи її до протиставлення «агресор — жертва». Це обмежує можливість формування більш комплексного бачення ситуації.

Повтор також виступає потужним риторичним засобом. Регулярне відтворення однакових формулювань (“Russian aggression – російська агресія”, “Ukrainian resistance – український опір”, “unprovoked attack – неспровокований напад”) закріплює певні інтерпретації як домінантні та створює ефект їхньої очевидності. Завдяки цьому формується стабільний і емоційно насичений наратив, який впливає на громадську думку.

У висновках автори наголошують, що мова медіа не є нейтральною: вона відображає і водночас відтворює ідеологічні позиції. Через різні мовні стратегії медіа формують уявлення аудиторії про війну, впливають на оцінки подій і можуть сприяти підтримці певних політичних рішень. Дослідження підкреслює важливість критичного підходу до аналізу медіатекстів і розвитку медіаграмотності, що дозволяє виявляти приховані механізми впливу мови.

У англomовних дослідженнях медіадискурсу широко застосовується поняття маркерів метадискурсу, які розглядаються як один із ключових інструментів організації мовлення та ефективної комунікації. Вони допомагають зрозуміти мову в її функціонуванні, оскільки відображають спроби автора або мовця спрямувати сприйняття тексту реципієнтом. Іншими словами, метадискурс є не просто передачею інформації, а засобом керування її інтерпретацією (*Kisworo & Siregar 297*).

Теоретично концепція метадискурсу ґрунтується на функціональній лінгвістиці, зокрема на теорії метафункцій мови, запропонованій М. Голлідесем. У цьому підході мова виконує не лише репрезентативну функцію (передача змісту), а й організаційну та міжособистісну. Саме ці дві останні функції реалізуються через маркери метадискурсу. Метадискурсивні маркери визначаються як мовні засоби, за допомогою яких автори та мовці організовують текст і взаємодіють із читачем або слухачем. Вони забезпечують зв'язність і зрозумілість висловлювання, а також допомагають адаптувати його до очікувань аудиторії. Таким чином, метадискурс виконує дві основні функції: текстову (структурування дискурсу) та міжособистісну (встановлення контакту з аудиторією).

Згідно з класифікацією К. Гайленда, маркери метадискурсу поділяються на два основні типи: інтерактивні та інтеракційні (*Hyland 23*). Інтерактивні маркери пов'язані з організацією тексту і спрямовані на полегшення його сприйняття. Вони демонструють, як автор враховує знання, інтереси та очікування аудиторії. До цієї групи належать засоби, що структурують текст і сигналізують логічні зв'язки між його частинами. Наприклад: “however – однак”, “therefore – отже”, “in conclusion – на завершення”. Такі маркери допомагають читачеві орієнтуватися в тексті, встановлювати зв'язки між ідеями, реченнями та абзацами.

Інтеракційні маркери, своєю чергою, пов'язані з вираженням позиції автора

та його взаємодією з аудиторією. Вони дозволяють автору коментувати власні висловлювання, виражати оцінки, емоції та залучати читача до інтерпретації тексту. Наприклад: “I believe – я вважаю”, “clearly – очевидно”, “you can see – як ви можете бачити”. Ці маркери роблять текст більш персоналізованим і сприяють встановленню діалогу між автором і читачем.

Важливою є міжособистісна функція метадискурсу, яка відображає взаємодію між адресантом і адресатом. Вона визначає ролі мовця і слухача та сприяє встановленню комунікативного контакту. Через метадискурсивні маркери автор не лише передає інформацію, а й формує ставлення до неї, впливає на інтерпретацію та залучає аудиторію до процесу сприйняття.

Отже, маркери метадискурсу є невід’ємною складовою ефективною комунікації. Вони забезпечують структурну цілісність тексту, сприяють взаєморозумінню між учасниками комунікації та виконують важливу роль у формуванні інтерпретації змісту (*Kuswoyo & Siregar 298*).

Таким чином, так само, як і дослідження українських вчених, огляд англomовних джерел демонструє, що проблема дискурсу має міждисциплінарний характер. Таким чином, військовий медіадискурс є складною комунікативною системою, яка поєднує мовні та позамовні елементи і виконує ключову роль у забезпеченні дисципліни, координації та ефективності військової діяльності. Його дослідження є перспективним напрямом, особливо в умовах міжнародної взаємодії та міжкультурної комунікації.

1.3 Особливості англо-українського перекладу текстів новин про війну

Загальновизнаним вважається факт того, що переклад є однією з найбільш репрезентативних парадигм зіткнення культур. Також широко визнається наявність впливу політики на перекладацьку практику у перекладі політичних текстів та використання перекладу як політичного інструменту, що робить

переклад по суті самостійним політичним актом (*Valdeón& Calafat 2-3*). У цьому контексті особливого інтересу заслуговує переклад текстів новин про війну.

У сучасних перекладознавчих дослідженнях дедалі більшої актуальності набуває вивчення медіадискурсу війни та особливостей його перекладу. Це зумовлено тим, що в умовах збройних конфліктів інформація стає не лише засобом повідомлення, а й інструментом впливу, формування громадської думки та ідеологічних наративів.

Дослідження Анжели Камянець зосереджується на журналістському перекладі як особливому різновиді перекладацької діяльності в умовах війни. Авторка аналізує англomовні публіцистичні тексти, що відображають різні стратегії західних країн щодо російсько-української війни, та їхні переклади в українських медіа. Використовуючи інструментарій критичного дискурс-аналізу, вона вивчає репрезентацію війни, оцінні стратегії та діалогічність текстів. Особлива увага приділяється тому, як через мовні засоби формується певна інтерпретація подій: війна може подаватися як боротьба за незалежність і захист міжнародного права або як загроза глобальній безпеці. Важливим висновком є те, що перекладені тексти не є точним відображенням оригіналу, а зазнають суттєвого рефреймінгу. Зміни можуть стосуватися як макрорівня (відбір матеріалів для перекладу), так і мікрорівня (зміна структури, заголовків, оцінної лексики). Таким чином, переклад виконує гейткіпінг-функцію, фільтруючи інформацію відповідно до редакційної політики та очікувань аудиторії. У контексті війни це часто означає акцент на позитивних або мобілізаційних наративах, що сприяють підтримці суспільного морального стану (Kamyanets).

Ірина Шевченко розглядає медіадискурс як інструмент конструювання соціальної реальності, приділяючи особливу увагу мовним засобам, що формують образ війни у свідомості аудиторії. Авторка аналізує лексичні, стилістичні та прагматичні особливості новинних текстів і підкреслює, що вони містять значний ідеологічний потенціал. Одним із ключових механізмів є

використання оцінної лексики, яка дозволяє маркувати події як позитивні або негативні, формуючи відповідне ставлення читача. Також важливу роль відіграють метафори, що структурують сприйняття війни через знайомі когнітивні моделі, наприклад, як боротьбу, конфлікт або протистояння. Значна увага приділяється стратегії поляризації «свій – чужий», яка чітко розмежовує сторони конфлікту та підсилює ідеологічний вплив тексту. У контексті перекладу це означає необхідність адекватного відтворення не лише фактичної інформації, а й емоційно-оцінного компоненту. Водночас перекладач може змінювати ступінь експресивності тексту, що призводить до трансформації його впливу на аудиторію. Таким чином, переклад виступає як процес інтерпретації, у якому відбувається адаптація дискурсивних стратегій до нових комунікативних умов (*Shevchenko*).

У дослідженні Сергія Потапенка акцент зроблено на когнітивно-дискурсивних механізмах формування медіатекстів. Автор розглядає дискурс як спосіб організації знань про світ через концепти, фрейми та сценарії. У новинних текстах про війну ці когнітивні структури відіграють ключову роль, оскільки вони визначають, як саме події інтерпретуються та подаються аудиторії. Наприклад, війна може концептуалізуватися як боротьба за виживання, захист території або глобальна загроза, і кожен із цих фреймів передбачає різні способи мовного оформлення. Важливу роль відіграє метафоризація, яка дозволяє передавати складні явища через більш зрозумілі образи. У процесі перекладу ці когнітивні моделі повинні бути не лише відтворені, а й адаптовані до культурного контексту цільової аудиторії. Це вимагає від перекладача глибокого розуміння як мовних, так і позамовних чинників комунікації. Таким чином, переклад розглядається як когнітивний процес, що передбачає реконструкцію значення, а не його механічне відтворення (*Potapenko*).

У сучасних умовах, коли військова термінологія стала не лише предметом професійного вжитку, а й частиною щоденного інформаційного простору,

особливої ваги набуває потреба в уніфікації та стандартизації перекладу таких термінів. Це дозволить уникати плутанини, неточностей і варіативності в офіційних документах, медіа та міжнародній комунікації. Зокрема, важливо створювати та оновлювати офіційні глосарії, бази термінів, довідники, орієнтовані як на військових фахівців, так і на перекладачів, журналістів, аналітиків.

Т. Литвинська зазначає, що у сучасній ситуації, коли військова термінологія вийшла за межі вузькопрофесійного вжитку і стала складовою повсякденного інформаційного простору, особливо актуальною є потреба в її уніфікації та стандартизації перекладу. Це сприятиме уникненню неоднозначностей, помилок і різночитань в офіційних документах, медіаматеріалах і міжнародному спілкуванні. Зокрема, важливим є створення та регулярне оновлення офіційних глосаріїв, термінологічних баз і довідників, орієнтованих як на військових спеціалістів, так і на перекладачів, журналістів і аналітиків (Литвинська 568).

Таким чином, спостерігаємо спільні тенденції у дослідженні перекладу воєнного медіадискурсу. Усі автори підкреслюють, що мова медіа є ідеологічно навантаженою і відіграє важливу роль у формуванні суспільного сприйняття війни. Переклад у цьому контексті постає як активний процес інтерпретації, що включає відбір, трансформацію та адаптацію інформації. Важливими є також дискурсивні та когнітивні механізми, зокрема оцінність, метафоризація, фреймінг і поляризація. Це свідчить про те, що переклад новин про війну є складним багаторівневим процесом, який поєднує мовні, соціальні та когнітивні аспекти і виконує важливу роль у формуванні інформаційного простору.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НОВИН CNN З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

2.1. Переклад текстів новин українською мовою

Росія цього тижня здійснила серію масштабних атак на Україну, випустивши понад 1000 безпілотників за останні 36 годин, розпочавши нову кампанію на полі бою.

За словами Повітряних сил України, у ніч з понеділка на вівторок було запущено близько 392 дронів. Понад 550 було спрямовано по цілях по всій країні під час рідкісної та смертоносної денної атаки у вівторок. У ніч на середу Росія запустила ще 147 безпілотників, уразивши понад десяток локацій.

Ці масштабні атаки відбуваються на тлі початку весняного наступу російських сил на сході України, включно із застосуванням десятків танків і бронетехніки. Наступ набирає обертів, тоді як Президент України Володимир Зеленський попередив про наслідки конфлікту на Близькому Сході для своєї країни.

Внаслідок атак дронів у вівторок щонайменше 40 людей отримали поранення, серед них п'ятеро дітей.

Щонайменше двоє людей загинули в Івано-Франківській області внаслідок удару по пологовому будинку. Серед загиблих – військовослужбовець Національної гвардії та його 15-річна донька. Вони перебували у пологовому відділенні, відвідуючи дружину військового, яка кілька днів тому народила сина.

Ще четверо людей, зокрема шестирічна дитина, отримали поранення. У Вінниці загинув 59-річний чоловік, ще 11 осіб поранені.

«Це була одна з найбільших атак протягом дня», – зазначив речник Повітряних сил Юрій Ігнат, додавши, що дрони були спрямовані на центральні та західні регіони України.

Інститут вивчення війни (ISW) у своєму аналізі заявив, що удари 23–24 березня є суттєвою зміною тактики Росії, яка дозволяє довше загрозувати більшій кількості територій України та непропорційно впливати на цивільні об'єкти.

«До цього неможливо звикнути»

У Львові щонайменше 22 людини отримали поранення. Повітряні сили повідомили про щонайменше 15 влучань і понад 541 збитий або нейтралізований дрон.

Пошкоджено житлові будинки та центри міст, зокрема пологовий будинок в Івано-Франківську. Також постраждала будівля церкви в комплексі Бернардинського монастиря у Львові – об'єкті Світової спадщини ЮНЕСКО. «Пошкоджено пам'ятку архітектури національного значення – Бернардинський монастир», – повідомив голова Львівської ОВА Максим Козицький у своєму Телеграм-каналі, зазначивши, що масштаб руйнувань ще оцінюється.

«Він розташований в історичному ареалі Львова, який входить до міжнародного списку культурної спадщини під посиленням захистом. Пожежа охопила прилеглі будівлі», – додав він.

В своєму вечірньому зверненні Президент Зеленській зазначив: «Масштаб цієї атаки чітко показує, що Росія не має реального наміру завершити цю війну».

Він також зазначив, що геополітична ситуація ускладнилася через війну проти Ірану, що, на жаль, підсилює позиції Росії. Зеленський додав у заяві у вівторок: «Росія продовжує цю війну та дестабілізацію Європи, підтримує іранський режим розвідувальною інформацією і таким чином затягує війну в цьому регіоні, водночас готуючись до нових конфліктів у найближчі роки. Цю загрозу постійної війни по всій карті необхідно зупинити».

Тим часом, за словами виконуючого обов'язки губернатора Курської області Олександра Хіншейна, у вівторок в Росії внаслідок українських атак дронів у Курській області загинув 55-річний чоловік, ще 13 осіб поранені.

Міністерство оборони Росії заявило, що Україна вночі запустила 389 дронів по території РФ.

Наземні операції

На сході України Росія активізує наступ.

«Зі зміною погодних умов російський агресор посилив тиск на кількох ділянках фронту», – заявив головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський.

Є ознаки того, що російські війська готують посилені наземні операції в багатьох різних місцях проти так званого «поясу фортець», зокрема в районах Краматорська і Костянтинівки, що, за даними Міжнародного інституту війни є ключовими точками оборони України.

Ще одним напрямком атак є місто Лиман у Донецькій області, який також знаходиться на краю «поясу фортець».

Попри незначні успіхи останніми місяцями на більшості території фронту, Кремль продовжує наполягати, що метою так званої спеціальної військової операції є повне захоплення чотирьох східних регіонів України.

Українські сили, за оцінками аналітиків, контролюють близько 20% Донецької області та значні частини Херсонської і Запорізької областей. Минулого місяця Україні вдалося захопити території на сході.

Рятувальники виносять тіла, знайдені під завалами будівлі, яка була уражена під час російського удару безпілотниками в Запоріжжі у суботу.

Reuters

За даними українських військових та аналітиків, російські сили розпочали весняний наступ на сході України, застосовуючи десятки танків і бронетехніки.

В той час як наступ набирає обертів, Президент України Володимир Зеленський заявляє, що має «дуже погане передчуття» щодо наслідків конфлікту на Близькому Сході для своєї країни.

«Ви бачите, що наші дипломатичні зустрічі, тристоронні переговори постійно відкладаються. Є одна причина: війна в Ірані», – сказав він в інтерв'ю ВВС у неділю.

«Путін прагнучиме довгої війни. Для Путіна довга війна в Ірані – це плюс», – зазначив він, додавши, що зростання цін на нафту та призупинення санкцій США щодо частини російської нафти вигідні російській економіці.

На цьому тлі Росія посилює атаки на сході України.

«Зі зміною погодних умов російський агресор посилив тиск на кількох ділянках фронту», – заявив головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський у п'ятницю.

«Протягом кількох днів поспіль кількість бойових зіткнень перевищує 200», – додав він, стверджуючи, що росіяни втрачають понад 1000 військових на добу.

«На всіх напрямках спостерігається активне переміщення військ, посилення артилерії, тактичної авіації та широке застосування БПЛА (дрони), що свідчить про підготовку російської армії до подальшого наступу», – повідомив Дмитро Запорожець з 11-го корпусу України в ефірі «Суспільного».

Одним із напрямків російських атак є місто Лиман у Донецькій області – на межі так званого «поясу фортець», ключового оборонного району регіону, що прикриває Слов'янськ.

Третій корпус України повідомив, що росіяни застосували майже 30 одиниць бронетехніки та понад 500 піхотинців. Однак «атаки були відбиті на всіх напрямках», заявив командир корпусу бригадний генерал Андрій Білецький.

Масштаб цього штурму свідчить про зміну тактики російських військ, які протягом більшої частини минулого року використовували невеликі піхотні групи для проникнення в українські позиції.

«Штурм рівня батальйону значно більший за більшість механізованих атак Росії останніх місяців», – зазначає Інститут вивчення війни.

За даними інституту, є ознаки, що російські сили планують інтенсивніші наземні операції й проти інших ділянок «поясу фортець» на південь, зокрема Краматорська та Костянтинівки – ключових оборонних вузлів України.

За даними 11-го корпусу, росіяни перекинули бронетехніку, моторизовані підрозділи та подвоїли використання артилерії і тактичної авіації на Краматорському напрямку.

Українські сили значно поступаються чисельно на більшості ділянок фронту і значною мірою покладаються на дрони для стримування атак. Водночас, за оцінками Інституту вивчення війни, Росія може досягти певних тактичних успіхів у Донецькій області, але навряд чи зможе захопити «пояс фортець». Російські підрозділи описуються як виснажені, недостатньо підготовлені та перевантажені.

За словами речника українського підрозділу Максима Білоусова, росіяни скоротили базову підготовку штурмових підрозділів з одного місяця до одного тижня, ймовірно через великі втрати.

Українські сили також контролюють висоти на схід від Слов'янська. «Для ворога зупинка – це смерть, адже ми знищимо їх у низинах», – зазначив Запорожець.

На п'ятому році війни поле бою дедалі більше контролюється розвідувальними та ударними дронами, що робить постачання передових позицій майже неможливим у деяких районах.

Українські військовослужбовці оглядають модуль планування та корекції для російської керованої авіабомби під час атаки Росії на Україну, Запорізька область,

22

лютого

2026

року.

Stringer/Reuters

«У небі постійно перебувають (російські) розвідувальні дрони, які безперервно шукають цілі, а також ударні безпілотники, такі як “Молнія” та “Ланцет”», – повідомив Максим Білоусов українським ЗМІ в суботу.

Один український військовий, який воює на півдні, розповів CNN, що через інтенсивне використання дронів «сіра зона», яка не контролюється жодною зі сторін, розширюється.

Попри незначні успіхи останніми місяцями на більшості ділянок фронту, Кремль продовжує наполягати, що захоплення решти чотирьох східних регіонів України залишається метою так званої «спеціальної військової операції».

Українські сили все ще контролюють близько 20% Донецької області та більші частини Херсонської і Запорізької областей. Минулого місяця вони просунулися на півдні.

Росія здійснила одну з найбільших атак дронами та ракетами по Україні цього року, внаслідок чого загинули понад десять осіб і понад 100 були поранені, повідомила влада у четвер.

Щонайменше 18 людей, серед яких була з дитиною, загинули, а 118 отримали поранення по всій країні внаслідок російських ударів, які пошкодили будівлі та спричинили пожежі, повідомили місцева влада та ДСНС України.

За даними Повітряних сил України, протягом 24 годин до ранку четверга Росія запустила 659 дронів і 44 ракети. Під обстрілом опинилися великі міста, зокрема столиця Київ, Харків, Одесу, Дніпро та Запоріжжя.

«Протягом минулої доби Росія здійснила масовану терористичну атаку проти України, застосувавши майже 700 дронів і десятки балістичних та крилатих ракет. Основною ціллю атаки було цивільне населення», – написав у X міністр закордонних справ України Андрій Сибіга.

У Києві загинули чотири людини, серед них 12-річний хлопчик, тіло якого було знайдено разом з іншим загиблим під завалами зруйнованої будівлі. Щонайменше 48 людей отримали поранення.

Генеральний директор будівельної компанії в Києві повідомив, що удар був настільки близьким, що фактично «вибухнув поруч із будівельним майданчиком» житлового комплексу, поранивши шістьох працівників, двоє з

яких перебувають у важкому стані та потребують операції.

Щонайменше вісім людей загинули в Одесі, де на відео ДСНС видно будівлю, охоплену вогнем, та рятувальників, які несуть постраждалого на ношах. Усі жертви знаходилися в одному житловому будинку: спочатку його вразив дрон, внаслідок чого загинула одна людина, після чого будівлю вразила балістична ракета, що призвело до більшої кількості загиблих.

Представник ректорату Одеської національної музичної академії повідомив, що один із залів гуртожитку зазнав значних пошкоджень.

«Серед ночі всіх студентів евакуювали до приміщень академії; на жаль, п'ятеро студентів отримали поранення і проходять лікування в лікарнях міста», – написала вона у Facebook, додавши фото пошкоджених кімнат із уламками та розбитим склом.

У Дніпрі загинули троє людей і 34 отримали поранення, а в Запоріжжі, на південному сході країни, загинула щонайменше одна людина, повідомили місцева влада та ДСНС.

«Такі атаки не можуть бути нормою. Це воєнні злочини, які потрібно зупинити, а винних – притягнути до відповідальності», – заявив Сибіга.

Президент України Володимир Зеленський зазначив, що атака призвела до загибелі людей в Одесі, Києві та Дніпрі, і засудив Росію, заявивши, що вона «робить ставку на війну».

«Ще одна ніч довела, що Росія не заслуговує на жодне пом'якшення глобальної політики чи зняття санкцій», – сказав він.

Президент України Володимир Зеленський цього тижня перебував у Римі, де провів переговори з керівництвом Італії. У заяві, оприлюдненій у X, Зеленський повідомив, що поінформував Президента Італії Серджо Маттареллу про угоди у сфері безпекового співробітництва, яких Україна досягла з країнами регіону, а також обговорив оборонну співпрацю з міністром оборони Італії Гвідо Крокетто.

Ці атаки відбулися після короткочасного перемир'я минулого тижня, коли президент Росії Володимир Путін оголосив 32-годинне припинення вогню з Україною з нагоди православного Великодня після попередньої пропозиції Зеленського зробити паузу в бойових діях.

Президент Росії Володимир Путін оголосив 32-годинне перемир'я з Україною на час православного Великодня, після того як український президент Володимир Зеленський раніше запропонував припинити бойові дії.

Указ Путіна передбачає, що російські війська мають дотримуватися режиму припинення вогню з 16:00 суботи (9:00 за східноамериканським часом) до кінця неділі.

У заяві Кремля зазначено, що російським військам наказано «припинити бойові дії на всіх напрямках у цей період. Війська мають бути готові відбивати будь-які можливі провокації противника, а також будь-які агресивні дії з його боку».

«Ми виходимо з того, що українська сторона наслідуватиме приклад Російської Федерації», – додали в Кремлі.

Президент України Зеленський раніше заявляв, що передав пропозицію великоднього перемир'я Росії через американських посередників.

У дописі в X він зазначив, що Україна неодноразово прагнула припинення бойових дій: «Ми запропонували перемир'я на Великдень цього року і діятимемо відповідно. Люди потребують Великодня без загроз і реального руху до миру, і Росія також має шанс не повертатися до ударів після Великодня».

У суботу російська влада звинуватила Україну в порушенні великоднього перемир'я, заявивши, що українські сили завдали удару по Новій Каховці в Херсонській області, частина якої перебуває під російською окупацією. За повідомленням російського державного агентства ТАСС, унаслідок атаки було поранено цивільного.

Також український дрон атакував автозаправну станцію в Курській області Росії, поранивши двох дорослих і одnorічну дитину, повідомляє ТАСС із посиланням на губернатора регіону.

Офіційної відповіді України на ці звинувачення не було.

США виступають посередником у переговорах між представниками Москви та Києва, тоді як війна Росії проти України триває вже п'ятий рік.

Попередні спроби досягти припинення вогню мали обмежений ефект. Минулого Великодня Путін оголошував 30-годинне перемир'я, однак обидві сторони звинувачували одна одну в його порушенні.

Останні зусилля під егідою США щодо завершення чотирирічної війни поки що не змогли зупинити бойові дії, а увага міжнародної спільноти частково переключилася на конфлікти на Близькому Сході. Вимоги Москви щодо передачі Україні територій, які Росія вважає своїми, залишаються ключовою перешкодою в переговорах.

Росія наразі контролює близько 20% території України, визнаної міжнародним правом, включно з Кримом, майже всією Луганською областю та частинами Донецької, Херсонської і Запорізької областей.

Довгострокові максималістські вимоги Москви передбачають, що Україна має передати їй усі ці чотири регіони повністю, попри те, що Росія не контролює їх у повному обсязі.

Велика Британія, Норвегія та інші країни провели багатотижневу операцію зі стримування російських шпигунських підводних човнів поблизу підводних кабелів у Північній Атлантиці, повідомив у четвер міністр оборони Великої Британії, звинувативши Москву у використанні відволікання через війну в Ірані для активізації ворожої діяльності проти Європи.

Міністр оборони Джон Гілі заявив, що фрегат Королівського флоту, авіація та сотні військовослужбовців були залучені до відстеження російського ударного

підводного човна та двох шпигунських субмарин, які діяли на північ від Великої Британії, і запобігли проведенню «зловмисних» операцій.

За його словами, російські судна зрештою залишили район після операції, яка тривала понад місяць.

Велика Британія повідомила, що до операції також були залучені інші союзники, але їх не назвала.

Країни НАТО неодноразово висловлювали занепокоєння тим, що Росія може використати свій флот шпигунських суден для саботажу підводних кабелів, від яких залежить глобальний зв'язок. Росія ці звинувачення відкидає.

Гілі зазначив, що його послання президенту Росії Володимиру Путіну полягає в тому, що «ми бачимо вашу активність біля наших кабелів і трубопроводів, і ви маєте знати, що будь-які спроби їх пошкодити не будуть терпимими та матимуть серйозні наслідки».

Міністр оборони Норвегії Торе Сандвік заявив, що російська операція відбувалася в останні тижні у норвезьких і британських морських зонах та поблизу них.

Норвегія та Велика Британія також повідомили, що ця діяльність координувалася Головним управлінням глибоководних досліджень Росії (ГУГД), яке є частиною російських збройних сил. За даними Міністерства оборони Норвегії, це свідчить про те, що Росія розвиває свої можливості з картографування та саботажу критичної західної інфраструктури на великих глибинах океану.

Гілі зазначив, що ці підводні човни «призначені для дослідження підводної інфраструктури в мирний час і її саботажу під час конфлікту».

У листопаді Велика Британія попередила Росію про готовність реагувати на будь-яке вторгнення у свої води після того, як розвідувальне судно «Янтар» було зафіксоване на межі британських вод на північ від Шотландії.

Гілі повідомив, що активність підводних човнів відбувалася в межах виключної економічної зони Великої Британії, яка простягається на 230 морських миль (близько 370 км) від узбережжя, але не у її територіальних водах.

Британські посадовці намагаються утримувати увагу міжнародної спільноти на Росії, навіть попри те, що світ зосереджений на конфліктах на Близькому Сході. Вони також наголошують на взаємозв'язку цих конфліктів, зазначаючи, що Росія постачає Ірану компоненти для дронів та іншу підтримку.

Гілі заявив на пресконференції, що «Путін хотів би, щоб ми були відволічені Близьким Сходом», але Росія залишається головною загрозою для Великої Британії та її союзників.

«Ми не зведемо очей із Путіна», – наголосив він.

Наприкінці березня Велика Британія заявила, що її військові готові затримувати судна, підозрювані у належності до російського «тіньового флоту», який транспортує нафту в обхід міжнародних санкцій, запроваджених через війну проти України. Раніше Британія лише допомагала Франції та США відстежувати такі судна перед їх оглядом.

«Ми готові діяти» проси російських суднів, – підсумував Гілі.

Київ – Коли в лютому 2022 року російські танки перетнули кордон, поширилися чутки, що Володимир Зеленський покинув Україну. Поки Київ зазнавав потужних обстрілів, а російські війська наближалися, європейські лідери побоювалися найгіршого. Тоді український президент опублікував неякісне відео, на якому він стоїть у темряві перед будівлею Офісу президента разом зі своїми найближчими радниками, і просто заявив: «Ми тут».

Усунення Зеленського було ключовою частиною плану Росії щодо захоплення України – проекту, який у Москві розраховували завершити за кілька днів. Його мали захопити або вбити, якщо він не втече раніше. Джерело, близьке до президента, повідомило CNN, що російські агенти орендували квартири в безпосередній близькості до Офісу президента із завданням його ліквідувати.

На початку війни ходив жарт, що Зеленський став коміком – професію, якою він займався до політики – тому, що не боїться бомбардувань. У ті перші дні його дивовижна здатність виживати й зберігати гумор уособлювала непокірний настрій країни. За словами українців, коли США запропонували евакуювати його, Зеленський відповів: «Мені потрібні боєприпаси, а не евакуація».

Він неодноразово вступав у конфлікт зі своїм колишнім головнокомандувачем, надзвичайно популярним генералом Валерієм Залужним, і зрештою звільнив його у 2024 році – крок, який деякі розцінили як спробу нейтралізувати головного політичного конкурента. Останнім часом йому також довелося маневрувати в непростих відносинах із президентом США, який публічно його критикував і принижував.

Попри всі труднощі, Україні вдалося відбити початковий наступ Росії на Київ і вже за кілька місяців повернути значні території, захоплені Москвою на початку вторгнення.

Однак після звільнення Херсона у листопаді 2022 року успіхи України зупинилися. Коли очікуваний контрнаступ улітку 2023 року не дав результатів, Зеленський почав більш відкрито конфліктувати із Залужним, якого зрештою усунув з посади на початку 2024 року.

Далі настала тривала стагнація на фронті – аж поки Київ під новим керівництвом генерала Олександра Сирського не здійснив несподіване вторгнення в Курську область Росії в серпні 2024 року. Це дало потужний імпульс моральному духу України та уповільнило російський наступ на сході.

Однак цей ефект тривав недовго – 2025 рік здебільшого характеризувався повільним, виснажливим наступом Росії вздовж лінії фронту протяжністю понад 1200 кілометрів. Глухий кут зберігається, і з початком п'ятого року війни Україна продовжує боротися на передовій. Мирні переговори фактично зайшли в тупик, оскільки Росія наполягає на максималістських вимогах, на які Зеленський не готовий погодитися.

«Переконаний, що знає краще»

Зеленський від самого початку розумів, що Україна не зможе витримати війну без значної допомоги союзників, передусім Сполучених Штатів. Його рішучість домогтися необхідної підтримки інколи виглядала надто наполегливою.

Однак це часто спрацьовувало. Німеччина, яка спочатку неохоче долучалася до конфлікту і відмовлялася надавати Києву озброєння, зрештою, змінила позицію і стала одним із найбільших партнерів України.

2.2. Перекладацький аналіз тексту новин про війну в Україні

Для здійснення перекладацького аналізу тексту новин нами було обрано п'ять епізодів новин, опублікованих на офіційній інтернет-сторінці авторитетного американського інформаційного каналу CNN, що є однією з провідних телерадіокомпаній світу, штаб-квартира якого розташована в місті Атланта, штат Джорджія, США. CNN знаходиться на другому місці серед міжнародних служб новин, поступаючись за чисельністю своєї аудиторії лише британському каналу BBC.

Оскільки у фокус сучасних дикурсивних та перекладацьких досліджень вже неодноразово потрапляли новини з як британських, так і американських інтернет-сайтів, зокрема аналізувалися новини з каналу BBC (*Присяжнюк і Бачуріна*) та газети The New York Times (*Putra & Gulo*), наш вибір зупинився саме на CNN, чиї інформаційні повідомлення і їхній переклад з англійською мови українською є менш дослідженими.

Усі відібрані для аналізу новини датовані лютим-квітнем 2026 р. і присвячені російській агресії в Україні (*AP, Lister, Kottasova, Tarasova-Markova(a), Tarasova-Markina(b)*).

З метою проведення перекладацького аналізу обраних епізодів новин нами

із загального текстового масиву новин методом суцільної вибірки було відібрано 125 лексичних одиниць, які за своєю тематикою можна вважати ключовими лексичними одиницями медіадискурсу війни. Зазначені 125 лексичних одиниць нами було прийнято за 100% вибірки.

Наступний етап дослідження полягав в здійсненні аналізу перекладацьких прийомів та лексичних трансформацій, що виявилися найбільш продуктивними при перекладі цього типу текстів. При цьому ми спиралися на класифікацію перекладацьких прийомів та трансформацій, запропоновану українським дослідником В'ячеславом Карабаном (*Карабан*).

Найбільш продуктивним перекладацьким прийомом, який застосовувався майже в кожному реченні виявилася пермутація або перестановка слів в реченні, що застосовувалася у 48 випадках або у 38% загальної вибірки. Найчастіше перестановка застосовувалася при передачі:

- обставини часу, наприклад:

Russia launched a series of large-scale attacks on Ukraine this week...

Росія цього тижня здійснила серію масштабних атак на Україну...

- вставних конструкцій типу *X said* – за словами, *according to* – за даними, за оцінками тощо:

"The scale of this attack clearly shows that Russia has no real intention of ending this war," Zelensky said in his nightly address.

В своєму вечірньому зверненні Президент Зеленській зазначив: «Масштаб цієї атаки чітко показує, що Росія не має реального наміру завершити цю війну».

- назв посад і імен:

Andrii Sybiha, Ukrainian Foreign Minister, said in a post on X Thursday.

написав у X Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга.

- присвійного відмінку:

Moscow's longstanding maximalist demands

Довгострокові максималістські вимоги Москви

- іменників у функції означення:

a Royal Navy frigate - фрегат Королівського флоту

NATO countries – країни НАТО

- прямого доповнення

but didn't name them - але їх не назвала

Серед перекладацьких лексичних трансформацій, що застосовувалися нами при перекладі текстів новин про російсько-українську війну, широко застосовувалися додавання та вилучення. Вилучення застосовувалося 12 разів, що становить 10% загальної вибірки, наприклад:

One focus of Russian attacks has been the town of Lyman in Donetsk, at the edge of what's known as Ukraine's fortress belt in the region, and a key strongpoint guarding the larger city of Sloviansk.

Одним із напрямків російських атак є місто Лиман у Донецькій області – на межі так званого «поясу фортець», ключового оборонного району регіону, що прикриває Слов'янськ.

У наведеному вище прикладі україномовна аудиторія не потребує роз'яснення, що місто Слов'янськ є більшим за Лиман Донецької області, в той час як спроба перекласти *the larger city* українською значно обтяжує речення і робить його звучання неприродним.

"For the enemy, stopping is tantamount to death, as we will destroy them in the lowlands," said Zaporozhets of the 11th Corps.

«Для ворога зупинка – це смерть, адже ми знищимо їх у низинах», – зазначив Запорожець.

У цьому прикладі вилучення використано для посилення впливу на реципієнта. Використання тире робить твердження більш експресивним, подібно до більш дослівним перекладом на кшталт «зупинка дорівнює смерті».

Додавання використовувалося нами при перекладі 14 лексичних одиниць, що становить 11% загальної вибірки, наприклад:

Ukraine's Third Corps said Saturday that the Russians had used nearly 30 armored vehicles along with more than 500 infantry in the area.

Третій корпус України повідомив, що росіяни застосували майже 30 одиниць бронетехніки та понад 500 піхотинців

У цьому прикладі в українському перекладі було додано слово «одиниць». Це яскравий випадок, коли лексична та граматична трансформації нерозривно пов'язані одна з одною: іменник «бронетехніка» є незлічувальним і для передачі множини виникає необхідність в додаванні злічувального іменника, яким і є іменник «одиниці».

Ukrainian forces are heavily outnumbered along much of the front,

Українські сили значно поступаються чисельно на більшості ділянок фронту

Значну кількість випадків використання додавання зафіксовано при перекладі власних імен. В той час, як в англomовному медіадискурсі цілком прийнятним є використання прізвища без імені або посади, така дослівна передача в українській мові є невічливою і вимагає додавання імені або посади, наприклад:

...Bilousov told Ukrainian media Saturday.

повідомив Максим Білоусов українським ЗМІ в суботу.

Zelensky has been in Rome this week

Президент Зеленський цього тижня перебував у Римі

При цьому при перекладі прізвища російського президента ми не вдавалися до застосування лексичної перекладацької трансформації додавання, таким чином, підкреслюючи зневагу української аудиторії до нього:

"We will not take our eyes off Putin," he said.

«Ми не зведемо очей із Путіна», – наголосив він.

Цікаво, що при передачі власних імен під час перекладу медіадискурсу відійни з англійської мови українською поряд із додавання також застосовувалося

вилучення, зокрема, коли для української цільової аудиторії не потрібні уточнення, які є важливими для англомовних реципієнтів поза межами України, наприклад:

...said Zaporozhets of the 11th Corps.

...зазначив Запорожень

У цитованому епізоді новин прізвище і посада Запорожця вже загадувалися декількома абзацами вище, але, оскільки українське прізвище Запорожець є складним для сприйняття англомовною аудиторією, то автори наводять уточнення, а саме фіксують його приналежність до 11-го корпусу, який тримає оборону на схід від м. Слов'янська.

Контекстуальна заміна, із урахуванням всіх її різновидів, а саме смислового розвитку, конкретизації значення слова, генералізації значення слова та антонімічного перекладу або формальної негативації виявилася другою за частотністю використання трансформацією, за допомогою якої було перекладено 48 лексичних одиниць, що становить 36% загальної вибірки:

she wrote on Facebook, alongside images of the damaged sleeping quarters strewn with debris and shattered glass.

написала вона у Facebook, додавши фото пошкоджених кімнат із уламками та розбитим склом.

Враховуючи високу частотність використання контекстуальної заміни в англо-українському перекладі новин про війну в Україні, ми здійснили кількісний аналіз застосування окремих її різновидів. При цьому 48 лексичних одиниць, перекладених за допомогою контекстуальної заміни нами було прийнято за 100%.

Контекстуальну заміну в чистому вигляді, тобто таку трансформацію внаслідок якої перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що не є словниковим відповідником і що підібрано із врахуванням контекстуального значення слова, яке перекладається, його контексту вживання та мовленнєвих

норм і традицій мови перекладу (Карабан 27) було застосовано у 9 випадках, що становить 19%, наприклад:

citing the region's governor.

із посиленням на губернатора регіону.

Смисловий розвиток – «такий прийом контекстуальної заміни, коли в перекладі використовується слово, значення якого є логічним розвитком значення слова, що перекладається» (Карабан 28), було застосовано у 15 випадках, що становить 31% загальної вибірки перекладацької лексичної трансформації генералізації.

The size of the assault represents a change of tactics for the Russians, after using small infantry units for much of last year in an effort to infiltrate Ukrainian positions.

Масштаб цього штурму свідчить про зміну тактики російських військ, які протягом більшої частини минулого року використовували невеликі піхотні групи для проникнення в українські позиції.

У наведеному вище реченні смисловий розвиток застосовано для перекладу двох різних лексичних одиниць: *represents*, яке дослівно перекладається як «представляє», є, передано за допомогою дієслова «свідчить», що логічно виводиться із основного значення, а субстантивований прикметник *Russians* перекладено «російські війська», що теж має семантичне відношення наслідку по відношенню до оригінальну: оскільки мова йде про бойові дії, то маються на увазі не пересічні росіяни, а саме російські військові. Продовжуючи застосування причинно-наслідкових відносин, в перекладі використовуємо словосполучення «російські війська».

У наведеному нижче прикладі також застосовано смисловий розвиток, цього разу при передачі дієслова *enters*. Дослівне «війна входить у п'ятий рік» суперечить нормам української мови, тож для досягнення адекватності перекладу ми вдалися до застосування смислового розвитку і переклали це дієслово за допомогою українського «триває».

as Russia's war enters its fifth year.

тоді як війна Росії проти України триває вже п'ятий рік

Наступний різновид контекстуальної заміни – генералізація, тобто трансформація, «внаслідок якої слово із вузьким значенням, що перекладається, замінюється у перекладі на слово із ширшим значенням, нерідко, гіпонімом» (Карабан 45), було застосовано в 11 випадках, що становить 11% від аналізованих 48 лексичних одиниць, наприклад:

Russian forces have reduced basic training for personnel involved in ground assaults from one month to one week, probably because of heavy casualties, according to Maksym Bilousov, spokesman for a Ukrainian unit in the east.

За словами речника українського підрозділу Максима Білоусова, росіяни скоротили базову підготовку штурмових підрозділів з одного місяця до одного тижня, ймовірно, через великі втрати.

У цьому прикладі словосполучення з вузьким значенням *Russian forces* – російські сили (маються на увазі російські військові сили) замінено на слово з ширшим значенням «росіяни». Так само у наступному прикладі більш конкретне дієслово «*orders* – наказує, віддає наказ» передається за допомогою узагальненого «передбачає». Така трансформація зумовлена бажанням перекладача уникнути використання двох однокореневих слів в одному короткому реченні: *указ і наказує*, в той час, як в англійській мові це абсолютно різні слова: *decree і orders*.

Putin's decree orders Russian forces to observe a ceasefire from 4 p.m. Saturday (9 a.m ET) until the end of Sunday.

Указ Путіна передбачає, що російські війська мають дотримуватися режиму припинення вогню з 16:00 суботи (9:00 за східноамериканським часом) до кінця неділі.

Дещо більш частотною, ніж трансформація генералізації, є перекладацька лексична трансформація конкретизація – «лексична трансформація, внаслідок

якої слово (термін) ширшої семантики в оригіналі замінюється словом (терміном) вужчої семантики» (Карабан 39). Конкретизацію було застосовано при перекладі 13 лексичних одиниць або 26% випадків застосування контекстуальної заміни наприклад:

An administrative leader at the Odesa National Music Academy said...

Представник ректорату Одеської національної музичної академії повідомив...

У наведеному прикладі автори англomовної новини вирішили застосувати стратегію одомашнення (доместикації) і прийняли рішення не перекладати посаду представника університету, оскільки назви посад в українських та американських університетах суттєво різняться. Автори новини використали найбільш широке за своїм значення словосполучення, яке відповідає українському «керівництво університету». Проте, оскільки при перекладі необхідно підкреслити, що йшлося про одну конкретну людину, то термін «керівництво» вбачається неприйнятним, і, оскільки, керівництво українськими університетами здійснюється на рівні ректорату, то ми обрали відповідник «представник ректорату» для передачі англomовного *an administrative leader*, тим самим конкретизувавши його значення.

У наступному прикладі конкретизація застосовується при передачі займенника в тексті оригіналу конкретним уточнюючим прикметником в тексті перекладу:

its forces had struck Nova Kakhovka, a city in Ukraine's Kherson, a region parts of which are occupied by Russia.

українські сили завдали удару по Новій Каховці в Херсонській області, частина якої перебуває під російською окупацією

У наведеному прикладі англomовне займенникове словосполучення *its forces* українською мовою перекладено «українські сили», а, знов таки більш узагальнене для цільової англomовної аудиторії *Kherson* передано точною назвою

адміністративно-територіальної одиниці «Херсонська область». При цьому також було застосовано перекладацьку трансформацію вилучення присвійного іменника *Ukraine's*, що є важливим для розуміння ситуації англомовною цільовою аудиторією, яка може не орієнтуватися в тому, що Херсонська область є складовою України, проте частина її територій, як далі зазначено в реченні, перебуває під російською окупацією. Натомість для української цільової таке пояснення є не обов'язковим, і щоб уникнути перевантаження повідомлення підрядними реченнями, нами було прийнято рішення про вилучення цього елемента.

6 лексичних одиниць було перекладено за допомогою субституції або заміни однієї частини мови на іншу (Карабан 51), що становить 5% загальної вибірки:

Recent US-led efforts to broker an end to the four-year war have so far failed to halt the fighting

Останні зусилля під егідою США щодо завершення чотирирічної війни поки що не змогли зупинити бойові дії,

У цьому прикладі словосполучення з Participle II (*led*) перекладено українською мовою за допомогою прийменниково-іменникового словосполучення «*під егідою*».

Кількісні результати дослідження щодо частотності застосування перекладацьких прийомів та лексичних трансформацій при перекладі текстів новин про війну в Україні представлено на Рис. 1.

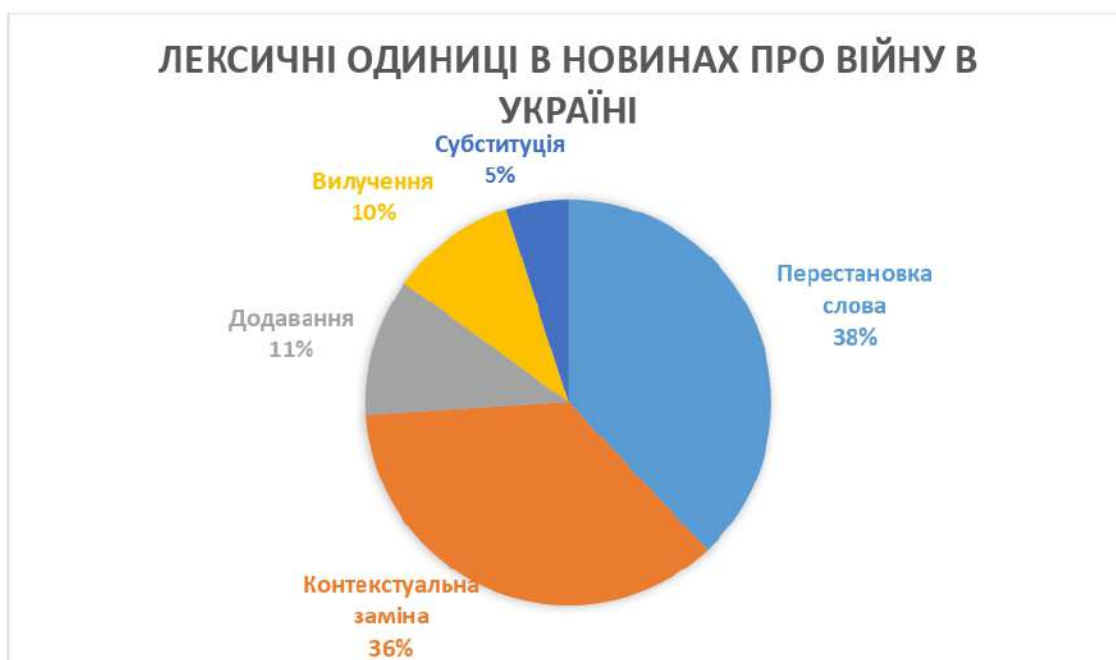

Рис. 1. Частотність застосування перекладацьких та лексичних трансформацій при перекладі текстів новин про війну в Україні з англійської мови українською мовою.

Оскільки перекладацька лексична трансформація контекстуальної заміни виявилися чи не найчастотнішою – 36% від загальної кількості вибірки лексичних одиниць (частотність застосування перестановки слова є більшою, але цей перекладацький прийом є в принципі найчастотнішим при перекладі будь-якого типу текстів з англійської мови українською), вважаємо за потрібне проаналізувати кількісні показники різних типів контекстуальної заміни.

Кількісні результати дослідження щодо частотності застосування різних типів перекладацької лексичної трансформації контекстуальна заміна при перекладі текстів новин про війну в Україні представлено на Рис. 2.

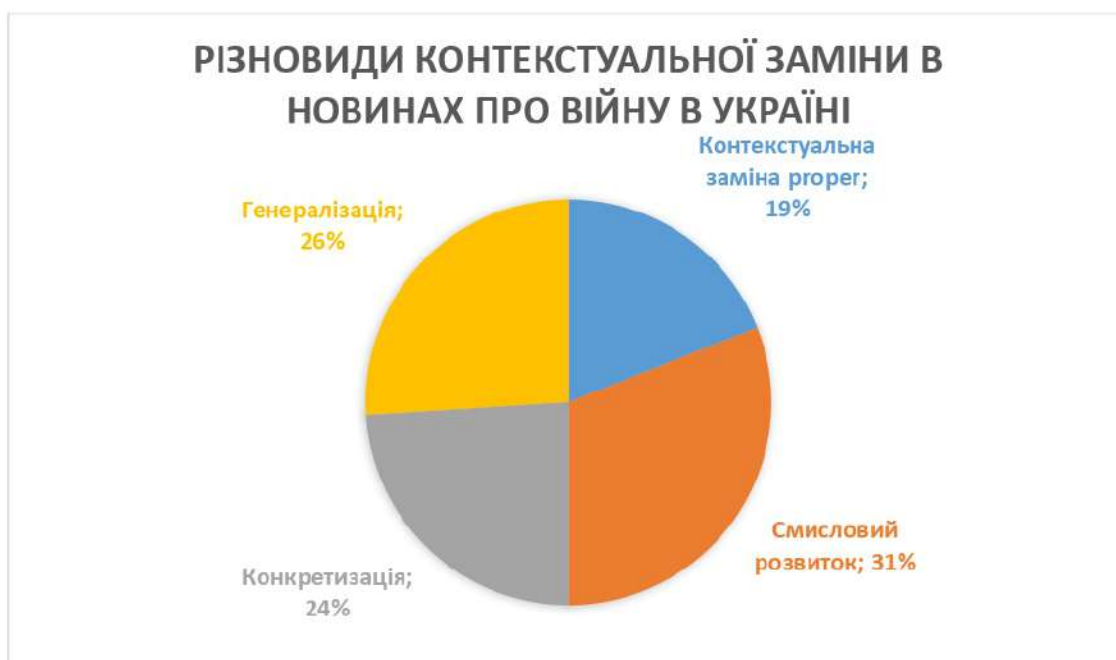

Рис. 2. Частотність застосування різних типів перекладацької лексичної трансформації контекстуальна заміна при перекладі текстів новин про війну в Україні з англійської мови українською мовою.

Таким чином, передбачувано, найбільш частотною трансформацією, що застосовується при перекладі медіадискурсу війни з англійської мови українською, в тому числі в перекладі американських новин про війну в Україні, є пермутація або перестановка слова, що застосовувалася у 48 випадках і, відповідно, становила 38% загальної вибірки із 125 лексичних одиниць на тему війни в Україні. Особливістю англо-українського перекладу новин про війну в Україні, підготовлених американськими медіа-агенціями є значна частотність застосування різних видів контекстуальної заміни, що разом становили 45 лексичних одиниць або 36% загальної вибірки. При цьому найбільш уживаним типом контекстуальної заміни при перекладі цього типу текстів є семантичний розвиток (15 лексичних одиниць), далі йдуть конкретизація і генералізація значення слова, за допомогою яких було перекладено, відповідно, 13 і 11 лексичних одиниць. І конкретизація в чистому вигляді застосовувалася при

перекладі 9 лексичних одиниць. Додавання і вилючення застосовувалися, відповідно, у 11% та 10% випадків, за допомогою них було перекладено 14 та 12 лексичних одиниць. Менш частотною при перекладі текстів американських новин про війну в Україні виявилася перекладацька лексична трансформація субституції, яка застосовувалася при перекладі 7 лексичних одиниць, що становить 5% загальної вибірки.

ВИСНОВКИ

Отже, проведений аналіз наукових джерел засвідчує, що медіадискурс війни є складним багаторівневим явищем, яке поєднує мовні, соціальні, когнітивні та ідеологічні аспекти комунікації. У сучасних українських та англomовних дослідженнях дискурс розглядається не лише як форма передачі інформації, а як механізм конструювання соціальної реальності, що формує суспільне сприйняття війни, впливає на громадську думку та визначає інтерпретацію подій. Особливу роль у цьому процесі відіграють медіа, які через систему мовних засобів, наративів і комунікативних стратегій здатні створювати певні ідеологічні моделі сприйняття конфлікту.

У працях українських дослідників основна увага приділяється філософському та соціальному осмисленню медіадискурсу війни, його зв'язку з владою, ідеологією та інформаційним впливом. Встановлено, що медіа не лише відображають події, а й активно впливають на формування морально-правових оцінок, суспільних установок і колективного усвідомлення війни. Важливими елементами такого впливу виступають медіатригери, оцінна лексика, метафори, опозиція «свій – чужий» та інші засоби маніпулятивного впливу.

Аналіз англomовних досліджень показав, що військовий медіадискурс розглядається як різновид інституційного дискурсу, який характеризується високим ступенем ідеологічної та прагматичної навантаженості. Значна увага приділяється критичному дискурс-аналізу, що дозволяє виявити приховані механізми впливу медіатекстів на аудиторію. Дослідники підкреслюють роль лексичної поляризації, модальності, пресупозицій, повторів і граматичних структур у формуванні домінантних наративів про війну. Окреме значення мають маркери метадискурсу, які забезпечують структурну організацію тексту та сприяють взаємодії автора з аудиторією.

У межах перекладознавчих досліджень встановлено, що переклад новин про війну не є механічним відтворенням змісту оригіналу, а виступає складним процесом інтерпретації та адаптації інформації до нового культурного й комунікативного середовища. Перекладач у такому випадку виконує роль посередника між різними інформаційними просторами та одночасно бере участь у формуванні суспільного бачення війни. Важливими механізмами перекладу воєнного медіадискурсу є рефреймінг, трансформація оцінної лексики, відтворення метафоричних моделей, адаптація когнітивних фреймів і збереження прагматичного потенціалу тексту.

Таким чином, переклад текстів новин про війну є не лише лінгвістичним, а й соціокультурним та ідеологічним процесом. Це зумовлює необхідність комплексного підходу до його аналізу, що враховує мовні, когнітивні, прагматичні та дискурсивні особливості медіатекстів. Отримані теоретичні положення становлять основу для подальшого перекладацького аналізу англomовних новинних текстів, присвячених російсько-українській війні.

Результати практичного дослідження засвідчили, що найуживанішою перекладацькою трансформацією при перекладі англomовного медіадискурсу війни українською мовою є пермутація (перестановка), яка була зафіксована у 48 випадках і становила 38% загальної вибірки зі 125 лексичних одиниць. Важливою особливістю перекладу американських новин про війну в Україні є також висока частотність використання контекстуальних заміन, частка яких становила 36% вибірки (45 лексичних одиниць). Серед них найпродуктивнішим виявився смисловий розвиток, зафіксований у 15 випадках, тоді як конкретизація та генералізація значення були застосовані відповідно у 13 та 11 випадках. Безпосередня конкретизація використовувалася при перекладі 9 лексичних одиниць. Крім того, помітне місце посідають трансформації додавання та вилучення, які були використані відповідно у 14 і 12 випадках, що становить 11% та 10% загальної вибірки. Найменш продуктивною виявилася трансформація

субституції, застосована лише у 7 випадках (5%). Отримані результати свідчать про те, що переклад текстів американських новин про війну в Україні характеризується активним використанням трансформацій, спрямованих на адаптацію змісту, структури та семантики оригінального тексту до норм української мови й особливостей сприйняття українськомовної аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демчук П., Бармак М. «Російсько-українська війна висвітлена в американських ЗМІ». *Grail of Science*, No.41, 2024, pp. 342–347, <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.05.07.2024.055>
2. Калиняк О.Т. «Військовий дискурс в уявленнях жителів Львова про сучасні громадські організації». *Український соціум*, № 1(68), 2019, С. 62-72, <https://doi.org/10.15407/socium2019.01.062>
3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004.
4. Литвинська Т.Ю. «Особливості перекладу військової термінології з англійської мови українською в умовах сучасної війни». *Вісник науки та освіти. Серія Філологія*, № 4(34), 2025, [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4\(34\)-558-570](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)-558-570)
5. Марків О., Зарівна О., Марків І. «Медіатригери формування англомовного медіадискурсу війни: лінгвістичні, журналістські, правові та безпекові аспекти». *Social Development and Security*, Vol. 16, No.1, 2026, pp. 407-425, <https://doi.org/10.33445/sds.2026.16.1.29>
6. Присяжнюк Л., Бачуріна Л. «Медійне висвітлення війни в Україні: переклад, культура та політика». *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Серія: Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*, №1(37), 2025, С. 64-68, <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.37.11>
7. Alima S. "Discourse analysis on military command language." *International Journal of Environmental Sciences*, Vol 11, No. 23., 2025, pp. 2558-2564, <https://theaspd.com/index.php/ijes/article/download/8784/6349/18201>

8. AP. "UK and Norway led a military operation to deter Russian submarines in the North Atlantic". *CNN*, 9 April 2026, <https://edition.cnn.com/2026/04/09/europe/uk-russia-norway-submarines-intl>
9. Bezpala B. "Translation of war-related news from English into Ukrainian". Book of papers of the International Forum for Young Researchers "Research and education in a globalized world: European integration processes. Contemporary challenges and transformations. Kharkiv: O.M. Beketov NUUE in Kharkiv, 2026, pp. 281-282.
10. Harris S. Z. "Discourse Analysis". *Language*, Published by: Linguistic Society of America, Vol. 28, No. 1., 1952, pp. 1-30, <https://www.jstor.org/stable/409987>
11. Heiko S., Heiko T.M., Lauta O.D., Prytyka O.I. "The role of media discourse in coverage of military conflicts." *Humanitarian studios: Pedagogics, Psychology, Philology*, Vol. 14(4), 2023, pp. 190-195. DOI: 10.31548/hspedagog14(4).2023.190-195
12. Hyland, K. *Metadiscourse: Exploring interaction in writing*. London; New York: Continuum, 2005.
13. Fairclough, N. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. Longman, 1995.
14. Kamyanyets, A. "Constructing competing discourses on the Russo-Ukrainian war: journalistic translation in wartime." *Cognition, Communication, Discourse*, No. 29, 2024, pp. 25-41, <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2024-29-02>
15. Kottasova, I., Butenko, V. "The secret assassination plots, scandals and four-year war that left Volodymyr Zelensky battered – but still standing." *CNN*, 26 February 2026, <https://edition.cnn.com/2026/02/20/world/zelensky-ukraine-war-last-four-years-intl>
16. Kuswoyo, H., Siregar, R. A. "Interpersonal metadiscourse markers as persuasive strategies in oral business presentation." *Lingua Cultra*, 13(4), 2019, pp. 297-304, DOI: [10.21512/lc.v13i4.5882](https://doi.org/10.21512/lc.v13i4.5882)

17. Lister, T., Tarasova-Markova D. "Russian forces begin offensive in Ukraine as Zelensky worries about impact of Iran conflict". *CNN*, 23 March 2026, <https://edition.cnn.com/2026/03/22/europe/russia-ukraine-conflict-iran-intl>
18. Potapenko, S. "Globalising and localising translation strategies from rhetorical perspective: Rendering English headlines into Ukrainian". *SHS Web of Conferences*, 2021, P.105, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110502001>
19. Putra E., Gulo I. „Framing war through words: a critical discourse analysis of the Russia-Ukraine conflict in the New York Times.” *Linguistics and Literature Journal*, Vol. 6(1), 2025, pp. 50-55, https://doi.org/10.33365/linguistics_and_literature.v6i2.604
20. Shevchenko, I. "American social media on the Russia-Ukraine war: A multimodal analysis". *Cognition, Communication, Discourse*, No. 25, 2022, pp. 65–79. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2022-25-05>
21. Tarasova-Markina et al. "Russia fires more than 1,000 drones against Ukraine as spring offensive ramps up on battlefield". *CNN*, 25 March 2026, <https://edition.cnn.com/2026/03/24/europe/russia-ukraine-rare-daytime-drone-attack-intl>.
22. Tarasova-Markina et al. "Russia launches one of its largest drone attacks on Ukraine this year, killing 18". *CNN*, 16 April 2026, <https://edition.cnn.com/2026/04/16/europe/russia-large-drone-attack-ukraine-intl>
23. Ushchyna, V. "From conflict of discourses to military conflict: Multimodality of identity construction in Russo-Ukrainian war discourse". *East European Journal of Psycholinguistics*, Vol. 9(2), 2022, pp. 130–143. <https://doi.org/10.29038/eejpl.2022.9.2.ush>
24. Valdeón, R. A., & Calafat, C. "Introduction: The politics of translation and the translation of politics". *The International Journal of Translation and Interpreting Research*, Vol.12(2), 2020, pp. 1–6, DOI:[10.12807/ti.11222.2020.a01](https://doi.org/10.12807/ti.11222.2020.a01)

25. Zhabotynska, S. "Perception of the political news narrative in readers' responses: multimodality and intertextuality". *Cognition, Communication, Discourse*, Vol. 29, 2024, pp. 86–103, <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2024-29-06>

ДОДАТОК 1. ОРИГІНАЛЬНІ ТЕКСТИ НОВИН АНГЛІЙСЬКОЮ МООВОЮ

Russia launched a series of large-scale attacks on Ukraine this week, firing more than 1,000 drones in the last 36 hours, as Moscow launches a new campaign on the battlefield.

Some 392 were launched Monday night into Tuesday, the Ukrainian Air Force said. More than 550 were launched at targets across the country in a rare and deadly daytime assault on Tuesday, the military said. And Russia launched another 147 drones overnight into Wednesday, striking more than a dozen locations, the air force added.

The large-scale attacks come as Russian forces have begun a spring offensive in eastern Ukraine, including the use of dozens of tanks and armored vehicles, the Ukrainian military and analysts told CNN earlier this week. The assault is gathering pace as Ukrainian President Volodymyr Zelensky warned about the consequences of the Middle East conflict for his country.

Tuesday's drone attacks left at least 40 people in the country injured – including five children, Zelensky said.

At least two people in the western Ukrainian oblast of Ivano-Frankivsk were killed in an attack on a maternity hospital, the region's governor Svitlana Onyshchuk said. The victims included a National Guard soldier and his 15-year-old daughter, according to Ivano-Frankivsk mayor Ruslan Martsinkiv. They were at the maternity ward visiting the soldier's wife, who had given birth to a son just days earlier.

Four other people, including a 6-year-old, were injured. And in Vinnytsia, a 59-year-old man was killed while 11 others were injured, according to mayor Serhiy Morgunov.

"This was one of the largest attacks over the course of the day," with drones directed towards central and western Ukraine, Ukrainian air force spokesperson Yuriy Ignat said.

The Institute for the Study of War (ISW), said in its latest analysis that "the

Russian strikes on March 23 to 24 represent a significant inflection in Russian strike tactics that allow Russia to threaten more areas of Ukraine for longer periods of time and disproportionately affect civilian areas.”

‘You can’t get used to this’

In Lviv, at least 22 people were wounded in the attack, the city’s mayor Andriy Sadoviy said on Tuesday. The air force said at least 15 hits were identified and at least 541 drones were shot down or neutralized.

Residential buildings and city centers in the country were hit, including the maternity hospital in Ivano-Frankivsk that sustained damage, according to Ukrainian officials. A church building in part of Lviv’s Bernadine Monastery Complex, a UNESCO World Heritage site, was also hit, according to Maksym Kozytskyi, head of Lviv region military administration. “An architectural monument of national significance – the Bernardine Monastery Complex – has been damaged,” Kozytskyi posted to Telegram, adding that experts have yet to determine the extent of the damage.

“It is located within the historic district of Lviv, a site listed on the International List of Cultural Heritage Sites under enhanced protection,” Kozytskyi said. “The fire has engulfed the buildings adjacent to the complex.”

“The scale of this attack clearly shows that Russia has no real intention of ending this war,” Zelensky said in his nightly address.

“The geopolitical situation has become more complicated due to the war against Iran, and unfortunately, this is emboldening Russia,” Zelensky added in a statement on Tuesday. “Russia continues this war and its destabilization of Europe, supports the Iranian regime with intelligence, and thereby prolongs the war in that region, while also preparing for new conflicts in the coming years. This threat of constant war across the map must be stopped.”

Meanwhile in Russia, a 55-year-old man was killed and 13 others injured in Ukrainian drone attacks in the Kursk region, according to the acting governor, Alexander Khinshtein, on Tuesday.

The Russian Ministry of Defense said on Wednesday that Ukraine had launched 389 drones on Russia overnight.

Ground operations

Meanwhile in eastern Ukraine, Russia is stepping up assaults.

“With changing weather conditions, the Russian aggressor has stepped up pressure across several sections of the front,” Ukrainian military chief Oleksandr Syrskyi said last week.

There are signs that Russian forces plan intensified ground operations against multiple parts of Ukraine’s so-called fortress belt, including the cities of Kramatorsk and Kostyantynivka, key defensive hubs for Ukraine, according to ISW.

Another focus of Russian attacks has been the town of Lyman in Donetsk, which is also at the edge of the fortress belt in the region.

Despite marginal gains in recent months across much of the battlefield, the Kremlin has continued to insist that the capture of the remainder of four eastern regions of Ukraine remains the goal of what it calls the Special Military Operation.

Ukrainian forces still hold about 20% of Donetsk and larger parts of Kherson and Zaporizhzhia, according to analysts. Ukraine gained ground in the south last month.

Rescuers remove bodies found under the debris of a building which was hit during a Russian drone strike in Zaporizhzhia, Ukraine, on Saturday.

Reuters

Russian forces have begun a spring offensive in eastern Ukraine, including the use of dozens of tanks and armored vehicles, according to the Ukrainian military and analysts.

The assault is gathering pace as Ukrainian President Volodymyr Zelensky says he has a “very bad feeling” about the consequences of the Middle East conflict for his country.

“You see that our diplomatic meetings, trilateral meetings, are constantly postponed. There is one reason: war in Iran,” he told the BBC in an interview Sunday.

“Putin will want a long war. For Putin, a long war in Iran is a plus,” he said – as rising oil prices and the suspension of US sanctions on some Russian crude benefit the Russian economy.

Against that background, Russia is stepping up assaults in eastern Ukraine.

“With changing weather conditions, the Russian aggressor has stepped up pressure across several sections of the front,” Ukrainian military chief Oleksandr Syrskyi said Friday.

“For several days running, the number of combat engagements has exceeded 200,” he added – claiming that the Russians were losing more than 1,000 soldiers a day.

“Active troop movements, reinforced artillery, tactical aviation and the widespread use of UAVs (drones) are being observed across all sectors, indicating that the Russian army is preparing for a further offensive,” Dmytro Zaporozhets of Ukraine’s 11th Corps told Ukrainian broadcaster Suspilne on Saturday.

One focus of Russian attacks has been the town of Lyman in Donetsk, at the edge of what’s known as Ukraine’s fortress belt in the region, and a key strongpoint guarding the larger city of Sloviansk.

Ukraine’s Third Corps said Saturday that the Russians had used nearly 30 armored vehicles along with more than 500 infantry in the area. But the Russian “attacks were thwarted on all fronts,” said the Corps’ commander, Brig. Gen. Andriy Biletsky.

The size of the assault represents a change of tactics for the Russians, after using small infantry units for much of last year in an effort to infiltrate Ukrainian positions.

“This battalion-sized assault is considerably larger than most Russian mechanized assaults in recent months,” noted the Washington-based Institute for the Study of War (ISW).

There are signs that Russian forces plan intensified ground operations against other parts of the Fortress Belt to the south, including the cities of Kramatorsk and Kostantynivka, key defensive hubs for Ukraine, according to ISW.

The Russians have brought in armored vehicles and motorized units and doubled their use of artillery and tactical aviation in the Kramatorsk direction, according to Ukraine’s 11th Corps.

Ukrainian forces are heavily outnumbered along much of the front, and highly reliant on drones to break up Russian assaults. But ISW estimates that while Russia may make some tactical gains this year in Donetsk, it’s unlikely to seize the fortress belt. It describes Russian units in the area as exhausted, poorly trained, and overstretched

Russian forces have reduced basic training for personnel involved in ground assaults from one month to one week, probably because of heavy casualties, according to Maksym Bilousov, spokesman for a Ukrainian unit in the east.

Ukrainian forces also control high ground to the east of Sloviansk. “For the enemy, stopping is tantamount to death, as we will destroy them in the lowlands,” said Zaporozhets of the 11th Corps.

With the war now into its fifth year, the battlefield is increasingly dominated by surveillance and attack drones, making resupply of frontline positions almost impossible in some areas.

Ukrainian servicemen look at a planning and correction module for Russian air glide bomb, amid Russia's attack on Ukraine, in Zaporizhzhia region, Ukraine February 22, 2026.

Stringer/Reuters

“There are constantly (Russian) reconnaissance drones in the sky, constantly

searching for targets, and strike drones, such as the ‘Molniya’ and ‘Lancet’,” Bilousov told Ukrainian media Saturday.

One Ukrainian soldier fighting in the south told CNN that because of intense drone activity the grey zone controlled by neither side was growing.

Despite marginal gains in recent months across much of the battlefield, the Kremlin has continued to insist that the capture of the remainder of four eastern regions of Ukraine remains the goal of what it calls the Special Military Operation.

Ukrainian forces still hold about 20% of Donetsk and larger parts of Kherson and Zaporizhzhia. They gained ground in the south last month.

Russia launched one of its largest barrages of drones and missiles on Ukraine this year, killing more than a dozen and wounding more than 100 people across the country, Ukrainian authorities said Thursday.

At least 18 people, including a child, were killed and 118 wounded across the country as Russian strikes damaged buildings and sparked fires, according to local authorities and the State Emergency Service of Ukraine.

Russia launched 659 drones and 44 missiles in the 24 hours before Thursday morning, the Ukrainian Air Force said, in waves of attacks on major cities including the capital Kyiv, Kharkiv, Odesa, Dnipro and Zaporizhzhia.

“Over the past day and night, Russia carried out a massive terrorist attack against Ukraine with almost 700 drones, dozens of ballistic and cruise missiles. The attack primarily targeted civilians,” Andrii Sybiha, Ukrainian Foreign Minister said in a post on X Thursday.

In Kyiv, four people were killed, including a 12-year-old boy whose body was among two found in the rubble of a destroyed building, the State Emergency Service said. At least 48 people were wounded, it added.

The CEO of a construction company in Kyiv said a strike was so close that it “effectively detonated right next to the construction site” of a residential complex, injuring six workers including two in a serious condition who are undergoing surgery.

At least eight people were killed in Odesa, where video posted by the State Emergency Service, shows a fire engulfing a building and response teams carrying one casualty on a stretcher. All the deaths occurred in the same residential building, which was first targeted by a drone, killing one person, before being struck by a ballistic missile, resulting in the further fatalities.

An administrative leader at the Odesa National Music Academy, a higher education music academy in the city, said that one of the halls in a dormitory was badly damaged.

“In the middle of the night, all students were evacuated to the academy’s premises; unfortunately, five students were injured and have received medical treatment in the city’s hospitals,” she wrote on Facebook, alongside images of the damaged sleeping quarters strewn with debris and shattered glass.

Three people were killed and 34 wounded in attacks on Dnipro in central Ukraine, and at least one person was killed in Zaporizhzhia, in the southeast, according to local authorities and the State Emergency Service.

“Such attacks cannot be normalized. These are war crimes that must be stopped and their perpetrators held to account,” Sybiha said.

Ukrainian President Volodymyr Zelensky said that the attack caused fatalities in Odesa, Kyiv, and Dnipro as he condemned Russia as “betting on war.”

“Another night has proven that Russia does not deserve any easing of global policy or lifting of sanctions,” he said.

Zelensky has been in Rome this week, where he held talks with Italy’s leaders. In a statement shared on X, Zelensky said he briefed Italian President Sergio Mattarella on the security cooperation agreements Ukraine has reached with countries in the region, and discussed defense cooperation with Italy’s Minister of Defense Guido Crosetto.

The attacks follow a short-lived truce last week after Russian President Vladimir Putin declared a 32-hour ceasefire with Ukraine for the Orthodox Easter holiday, following an earlier offer from Zelensky for a pause in hostilities.

Russian President Vladimir Putin has declared a 32-hour ceasefire with Ukraine for the Orthodox Easter holiday, following an earlier offer from Ukrainian counterpart Volodymyr Zelensky for a pause in hostilities.

Putin's decree orders Russian forces to observe a ceasefire from 4 p.m. Saturday (9 a.m ET) until the end of Sunday.

The Kremlin statement announcing the ceasefire said Russian forces were ordered "to halt combat operations on all fronts during this period. The troops are to be ready to repel any possible provocations by the adversary, as well as any aggressive actions on its part."

"We proceed from the assumption that the Ukrainian side will follow the example of the Russian Federation," the Kremlin added.

Ukraine's President Zelensky had previously said he had forwarded the offer of an Easter ceasefire to Russia via US negotiators.

Zelensky posted on X that Ukraine has repeatedly sought a pause of hostilities. "We proposed a ceasefire during the Easter holidays this year and will act accordingly. People need an Easter free from threats and real movement toward peace, and Russia has a chance not to return to strikes after Easter as well."

On Saturday, Russian authorities accused Ukraine of breaking the Easter truce, saying its forces had struck Nova Kakhovka, a city in Ukraine's Kherson, a region parts of which are occupied by Russia. A civilian was wounded in the attack, according to Russian state news agency TASS, which reported the allegation.

A Ukrainian drone also attacked a gas station in Russia's Kursk region, injuring two adults and a one-year-old child, TASS reported Saturday, citing the region's governor.

There has been no official response to the allegations from Ukraine.

The United States has been mediating talks between envoys from Moscow and Kyiv as Russia's war enters its fifth year.

Previous efforts to secure ceasefires have had little effect. Putin declared a 30-hour ceasefire last Easter, which both sides accused the other of breaking.

Recent US-led efforts to broker an end to the four-year war have so far failed to halt the fighting, and its attention has shifted to conflicts in the Middle East. Moscow's demands Ukraine give up territory claimed by Russia has long been a sticking-point in negotiations.

Russia is occupying around 20% of the territory recognized under international law as part of sovereign Ukraine, including Crimea, almost all of the Luhansk region, and parts of the Donetsk, Kherson and Zaporizhzhia regions.

Moscow's longstanding maximalist demands include Ukraine surrendering the entirety of these four regions, which it has annexed but not fully conquered.

Britain, Norway and other countries conducted a weekslong operation to deter Russian spy submarines near undersea cables in the North Atlantic, the UK defense chief said Thursday, accusing Moscow of using the distraction of the Iran war to ramp up malign activity against Europe.

Defense Secretary John Healey said a Royal Navy frigate, aircraft and hundreds of personnel were involved in tracking a Russian attack sub and two spy submarines operating north of the UK, and prevented the spy vessels from carrying out "nefarious" operations.

He said the Russian vessels eventually left after the operation that lasted more than a month.

The UK said other allies were also involved, but didn't name them.

NATO countries have repeatedly expressed concern that Russia could use its fleet of spy ships to sabotage underwater cables on which global communications depend. Russia has dismissed those claims.

Healey said his message to Russian President Vladimir Putin was “we see your activity over our cables and our pipelines and you should know that any attempt to damage them will not be tolerated and will have serious consequences.”

Norwegian Defense Minister Tore Sandvik said in a statement that Russia’s operation occurred in and near Norwegian and British maritime areas in recent weeks.

Norway and the UK said the activity was coordinated by Russia’s Main Directorate of Deep Sea Research, known as GUGI, which is part of Russian armed forces. The activity is a reminder that Russia is further developing its abilities to map and sabotage critical Western infrastructure at ocean depths, Norway’s Defense Ministry said.

Healey said the subs are “designed to survey underwater infrastructure during peacetime and sabotage it in conflict.”

In November, Britain told Russia it was ready to deal with any incursion into its territory after the spy ship Yantar was detected on the edge of UK waters north of Scotland.

Healey said the submarine activity occurred in the UK’s exclusive economic zone, which extends for 200 nautical miles (230 miles, 370 kilometers) from shore, but not its narrower territorial waters.

British officials have tried to keep Russia in the international spotlight even as the world’s attention is focused on conflict in the Middle East. They have also stressed the overlap between conflicts there and in Ukraine, saying Russia has supplied Iran with drone parts and other support.

Healey told a news conference that “Putin would want us to be distracted by the Middle East,” but Russia is the main threat to the UK and its allies.

“We will not take our eyes off Putin,” he said.

In late March, the UK said its military was ready to seize ships suspected to be part of Russia's "shadow fleet" of vessels shipping oil in violation of international sanctions over Moscow's war on Ukraine. Previously, Britain had only helped France and the US monitor ships before they were boarded.

"We are ready to take action" against the vessels, Healey said.

Kyiv – As Russian tanks rolled over the border in February 2022, rumors that Volodymyr Zelensky had fled Ukraine were rife. With Kyiv under heavy bombardment and Russia closing in, European leaders feared the worst. Then the Ukrainian leader posted a grainy video of himself standing in the dark in front of the presidency building, flanked by his top advisers, and announced simply: "We are here."

Zelensky's removal was a key part of Russia's plan to take over Ukraine – a project Moscow expected to complete in days. He was to be taken or killed, unless he ran away first. A source close to the president told CNN that Russian agents had rented apartments in the immediate vicinity of the presidential office, with an order to eliminate him.

At one point early in the war, a joke went around that Zelensky became a comedian – the career he pursued before entering politics – because he was not afraid of bombing. In those early days, Zelensky's uncanny capacity for survival and humor encapsulated the defiant mood of the country. The story, as told by the Ukrainians, is that when the US offered to evacuate him, Zelensky shot back: "I need ammunition, not a ride."

He repeatedly clashed with his former military chief, the hugely popular General Valerii Zaluzhnyi, finally sacking him in 2024 in what some saw as an attempt to neutralize his main political rival. More recently, he's had to navigate a rocky relationship with a US president who has berated and humiliated him in front of the world.

Against the odds, Ukraine managed to repel the initial Russian attack on Kyiv and, within a few months, took back large swaths of land originally seized by Moscow.

But Ukraine's successes came to a halt after the liberation of Kherson in November 2022. After a widely expected counter-offensive in the summer of 2023 failed to materialize, Zelensky began clashing more openly with Zaluzhnyi, whom he removed from the post in early 2024.

More frontline stalemate followed – until Kyiv, under the new leadership of General Oleksandr Syrskyi, launched a surprise incursion into Russia's Kursk region in August 2024. The move delivered a major boost to Ukraine's morale and slowed down Russian advances along the eastern front.

But that boost also didn't last long – 2025 was marked mostly by Russia's slow, grinding offensive along the 1,200-kilometer-long frontline. The stalemate continues and, as the war enters its fifth year, Ukraine continues to struggle along the front lines. Peace negotiations appear stuck, with Russia holding out for maximalist demands that Zelensky is unwilling to compromise on.

'Convinced he knows best'

Zelensky knew from the beginning that Ukraine would not be able to sustain the fight without significant help from its allies, most importantly the United States. His determination to secure the assistance he believes Ukraine deserves has, at times, come across as very forceful.

But it often worked. Germany, which was initially very reluctant to get involved in the conflict, refusing to provide Kyiv with weapons, eventually did so and is now one of the country's biggest backers.